

ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дундговь аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ДУА-2023/87/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Дундговь аймаг

2024 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Р.Мөнхтогтох

Утас: 70592439

Цахим хаяг: Munkhtogtokhr@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Наранцацрал

Утас: 70592225

Цахим хаяг: Narantsatsralkh@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Д.Ихбаяр

Утас: 70593113

Цахим хаяг: lkhbayard@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
3.1 Төлбөрийн акт.....	13
Төлбөрийн акт тогтоогдоогүй.....	13
3.2. Албан шаардлага	13
4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	16

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн удирдлагын ордон, 7-р баг, Сайнцагаан сум
Дундговь аймаг 48090 Утас: 70592439, 70592208,
70593208, Цахим хаяг: dundgovi@audit.gov.mn

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР
ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ Л.ДОРЖБАТ ТАНАА

2024-02-26 № 68
танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дундговь аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дундговь аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Дундговь аймгийн Засаг даргын Тамгын газар нь 23.9 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр, 276,268.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг хандив тусламж бусад эх үүсвэрээс хүлээн авч, 0.7 сая төгрөгийн хөрөнгийг бусад байгууллагаас шилжүүлэн авч хууль, журмын дагуу бүртгэл тайланд тусгасан байна.

Тус байгууллагын чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй бөгөөд үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулахтай холбоотой тодорхой бус байдал үүсээгүй.

Аудитын гол асуудал

Тайлант онд “Уяхан замбуу тивийн наран” урлагын нэгдсэн арга хэмжээний үйл ажиллагааг санхүүжүүлэх хандив тусламжийн орлогыг нэмэлт санхүүжилтийн дансаар хүлээн авч зарцуулан тайлагнасан бөгөөд тус арга хэмжээний үйл ажиллагааны хүрээнд бүрдсэн 94.1 сая төгрөгийн орлогыг төсвийн харилцах дансаар дамжуулалгүй, төлөвлөгдөөгүй арга хэмжээнд, анхан шатны баримтын бүрдэл хангаагүй баримтаар бэлнээр зарцуулсан зөрчил нь нийт зөрчлийн 43.1 хувийг эзэлж байгаа, төрийн хэмнэлтийн хуулийг зөрчиж төсвийн хөрөнгөөр 1.0 сая төгрөгийн бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авсан зэрэг зөрчил нь нягтлан бодох бүртгэлийн болон бусад хууль тогтоомжийг зөрчсөн гол асуудал гэж үзлээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй зохистой гэж үзлээ.

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн жилийн төлөвлөгөөнд хуулийн хүрээнд олгосон чиг үүргийн зорилт, төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах ерөнхий 42 зорилтын хүрээнд 170 арга хэмжээг төлөвлөж, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний үнэлгээгээр 94.4 хувийн гүйцэтгэлтэй тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Р.МӨНХТОГТОХ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>728,085,473.91</u>	<u>579,720,183.13</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	21,377,420.81
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	-
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	-	21,377,420.81
3121	Төгрөг	-	21,377,420.81
31214	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах	-	21,377,420.81
33	АВЛАГА	267,907,388.00	174,438,124.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	2,931,124.00	230,000.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	6,067,730.00	3,282,980.00
335	Бусад авлага	258,908,534.00	170,925,144.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	163,831,243.00	77,480,068.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	95,077,291.00	93,445,076.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	460,178,085.91	383,904,638.32
351	Түүхий эд материал	108,480.00	108,480.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	108,480.00	108,480.00
354	Хангамжийн материал	460,069,605.91	383,796,158.32
35410	Бичиг хэргийн материал	4,944,045.00	4,138,925.00
35420	Аж ахуйн материал	365,459,410.91	321,507,200.32
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,875,000.00	1,875,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	6,109,000.00	15,581,143.00
35450	Барилгын засварын материал	81,682,150.00	37,643,890.00
35460	Хүнсний материал	-	3,050,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>13,006,599,771.54</u>	<u>12,411,748,205.32</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	13,006,599,771.54	12,411,748,205.32
392	Биет хөрөнгө	9,647,479,771.54	9,023,929,908.48
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	8,991,110,666.61	8,991,110,666.61
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(816,013,646.54)	(1,106,500,029.26)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	568,700,000.00	601,900,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(410,986,110.88)	(464,319,444.16)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	1,638,423,109.08	1,542,569,213.08
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(794,262,017.24)	(946,019,046.98)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	497,700,723.91	526,280,729.91
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(273,472,802.59)	(331,992,631.67)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	323,027,900.00	340,527,900.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(76,748,050.81)	(129,627,449.05)
393	Биет бус хөрөнгө	3,359,120,000.00	3,387,818,296.84
39301	Програм хангамж	90,871,100.00	120,557,725.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(89,471,100.00)	(90,459,428.16)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	3,357,720,000.00	3,357,720,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>13,734,685,245.45</u>	<u>12,991,468,388.45</u>

4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	=	<u>47,046,606.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	47,046,606.00
413	Өглөг	-	47,046,606.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	47,046,606.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>13,734,685,245.45</u>	<u>12,944,421,782.45</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	<u>13,734,685,245.45</u>	12,944,421,782.45
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	-	5,556,641,311.61
51101	Өмч: - төрийн		5,556,641,311.61
512	Хуримтлагдсан үр дүн	5,355,708,183.63	4,565,444,720.63
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	5,355,708,183.63	5,355,708,183.63
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(790,263,463.00)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,822,335,750.21	2,822,335,750.21
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>13,734,685,245.45</u>	<u>12,991,468,388.45</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	6,236,233,532.66	4,042,977,431.01
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,210,360,475.00	354,000,442.81
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,210,360,475.00	354,000,442.81
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,210,360,475.00	354,000,442.81
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	13,000.00	304,500.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,823,830.00	16,182,107.81
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,206,523,645.00	337,513,835.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	5,025,873,057.66	3,688,976,988.20
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,323,017,257.66	440,477,788.20
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,455,024,253.90	182,241,400.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	525,134,139.50	83,634,354.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	342,858,864.26	174,602,034.20
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	2,702,855,800.00	3,248,499,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	2,702,855,800.00	3,248,499,200.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	4,572,436,790.35	4,620,698,840.61
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,572,436,790.35	4,620,698,840.61
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,287,687,670.38	4,385,805,947.19
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	942,977,123.10	1,490,791,200.46
210101	Үндсэн цалин	612,744,012.10	871,555,341.02
210102	Нэмэгдэл	214,796,515.00	442,388,424.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	52,045,000.00	68,053,515.44
210104	Урамшуулал	63,391,596.00	108,793,920.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	110,790,230.39	174,906,391.23

210201	Тэтгэврийн даатгал	75,662,627.29	119,135,845.59
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,900,845.99	14,017,673.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,049,245.94	11,161,159.26
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,609,038.55	2,599,948.82
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,568,472.62	27,991,764.56
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	228,350,598.57	266,198,455.52
210301	Гэрэл, цахилгаан	23,845,284.69	29,345,019.52
210302	Түлш, халаалт	191,122,639.88	225,389,612.00
210303	Цэвэр, бохир ус	13,382,674.00	11,463,824.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	254,922,138.61	239,839,077.96
210401	Бичиг хэрэг	10,016,090.00	9,603,016.00
210402	Тээвэр, шатахуун	59,208,348.00	76,545,868.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	12,229,292.61	12,878,907.37
210404	Ном, хэвлэл	-	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	73,728.00	147,456.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	173,394,680.00	51,373,255.90
210408	Бараа материал акталсны зардал		89,290,574.69
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	61,223,339.00	95,548,596.00
210604	Урсгал засвар	61,223,339.00	95,548,596.00
2107	Томилолт, зочны зардал	65,334,950.00	67,911,700.00
210702	Дотоод албан томилолт	65,334,950.00	67,911,700.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	29,414,673.20	99,282,118.20
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	18,234,250.00	84,776,404.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	4,166,700.00	5,251,250.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	418,561.20	351,711.20
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	143,000.00	110,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	5,913,000.00	8,199,000.00
210807	Газрын төлбөр	539,162.00	593,753.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,594,674,617.51	1,951,328,407.82
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,061,181,754.82	1,219,704,220.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	26,876,423.00	48,435,840.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	506,616,439.69	683,188,347.82
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	284,749,119.97	234,892,893.42
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	202,294,920.00	197,918,521.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	10,000,000.00	-
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	8,517,100.00	-
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	22,136,800.00	7,173,600.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	21,675,020.00	46,553,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	139,966,000.00	144,191,021.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	82,454,199.97	36,974,372.42
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	82,454,199.97	36,974,372.42

3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	1,663,796,742.31	(577,721,409.60)
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	584,324,070.07	212,542,053.40
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	584,324,070.07	212,542,053.40
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(584,324,070.07)	(212,542,053.40)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	1,079,472,672.24	(790,263,463.00)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	5,026,482,757.66	3,729,880,561.01
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	609,700.00	40,903,572.81
120	Нийтлэг татварын бус орлого	609,700.00	40,903,572.81
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	609,700.00	40,903,572.81
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	13,000.00	304,500.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	596,700.00	30,530,602.00
120047	Шилжиж ирсэн мөнгө		10,068,470.81
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	5,025,873,057.66	3,688,976,988.20
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,323,017,257.66	440,477,788.20
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,455,024,253.90	182,241,400.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	525,134,139.50	83,634,354.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	342,858,864.26	174,602,034.20
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	2,702,855,800.00	3,248,499,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	2,702,855,800.00	3,248,499,200.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	4,220,035,583.66	3,684,553,140.20
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,220,035,583.66	3,684,553,140.20
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,935,286,463.69	3,429,660,246.78
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	945,908,247.10	1,488,090,076.46
210101	Үндсэн цалин	612,875,136.10	871,555,341.02
210102	Нэмэгдэл	214,796,515.00	442,388,424.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	54,845,000.00	65,352,391.44
210104	Урамшуулал	63,391,596.00	108,793,920.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	110,790,230.39	174,906,391.23
210201	Тэтгэврийн даатгал	75,662,627.29	119,135,845.59
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,900,845.99	14,017,673.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,049,245.94	11,161,159.26
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,609,038.55	2,599,948.82
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,568,472.62	27,991,764.56
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	228,350,598.57	236,034,588.52

210301	Гэрэл, цахилгаан	23,845,284.69	29,345,019.52
210302	Түлш, халаалт	191,122,639.88	195,225,745.00
210303	Цэвэр, бохир ус	13,382,674.00	11,463,824.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	102,886,873.61	137,778,785.37
210401	Бичиг хэрэг	9,872,890.00	9,999,296.00
210402	Тээвэр, шатахуун	60,188,408.00	78,338,482.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	12,229,292.61	12,878,907.37
210404	Ном, хэвлэл	200,000.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	73,728.00	147,456.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	20,322,555.00	36,414,644.00
2105	Нормативт зардал	-	5,994,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	5,994,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	75,190,739.00	96,397,446.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	12,400,000.00
210604	Урсгал засвар	75,190,739.00	83,997,446.00
2107	Томилолт, зочны зардал	65,334,950.00	67,911,700.00
210702	Дотоод албан томилолт	65,334,950.00	67,911,700.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	43,614,673.20	70,930,943.20
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	32,434,250.00	56,425,229.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	4,166,700.00	5,251,250.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	418,561.20	351,711.20
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	143,000.00	110,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	5,913,000.00	8,199,000.00
210807	Газрын төлбөр	539,162.00	593,753.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,363,210,151.82	1,151,616,316.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,336,175,728.82	1,103,001,476.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	27,034,423.00	48,614,840.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	284,749,119.97	254,892,893.42
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	202,294,920.00	217,918,521.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	10,000,000.00	20,000,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	8,517,100.00	-
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	22,136,800.00	7,173,600.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	21,675,020.00	46,553,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	139,966,000.00	144,191,021.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	82,454,199.97	36,974,372.42
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	82,454,199.97	36,974,372.42
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>806,447,174.00</u>	<u>35,258,950.00</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	806,447,174.00	23,950,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	806,447,174.00	23,950,000.00

2200	Дотоод эх үүсвэрээр	806,447,174.00	23,950,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	806,447,174.00	-
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	-	23,950,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(806,447,174.00)</u>	<u>(23,950,000.00)</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	11,308,950.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	21,377,420.81

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	7,563,985,972.28	2,822,335,750.21	4,276,031,511.39	14,662,353,233.88
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	204,000.00	204,000.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	7,563,985,972.28	2,822,335,750.21	4,276,235,511.39	14,662,557,233.88
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	(2,007,344,660.67)	-	-	(2,007,344,660.67)
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	1,079,472,672.24	1,079,472,672.24
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	5,556,641,311.61	2,822,335,750.21	5,355,708,183.63	13,734,685,245.45
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	5,556,641,311.61	2,822,335,750.21	5,355,708,183.63	13,734,685,245.45
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	5,556,641,311.61	2,822,335,750.21	5,355,708,183.63	13,734,685,245.45
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(790,263,463.00)	(790,263,463.00)
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	5,556,641,311.61	2,822,335,750.21	4,565,444,720.63	12,944,421,782.45

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,255,499,200.00	3,243,706,077.78
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,255,499,200.00	3,243,706,077.78
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,061,695,300.00	3,050,987,556.78
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,466,654,600.00	1,466,347,123.69
210101	Үндсэн цалин	869,164,500.00	857,144,962.25
210102	Нэмэгдэл	439,275,900.00	439,116,360.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	62,457,800.00	61,647,795.44
210104	Урамшуулал	95,756,400.00	108,438,006.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	173,493,600.00	172,188,514.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	116,812,700.00	117,287,685.36
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,237,800.00	13,800,244.00

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,337,200.00	10,987,215.26
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,694,000.00	2,556,465.82
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	28,411,900.00	27,556,903.56
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	237,590,700.00	236,034,588.52
210301	Гэрэл, цахилгаан	30,061,700.00	29,345,019.52
210302	Түлш, халаалт	195,259,600.00	195,225,745.00
210303	Цэвэр, бохир ус	12,269,400.00	11,463,824.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	138,838,700.00	137,424,585.37
210401	Бичиг хэрэг	10,000,000.00	9,999,296.00
210402	Тээвэр, шатахуун	79,060,000.00	77,984,282.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	12,879,000.00	12,878,907.37
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	147,500.00	147,456.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	36,752,200.00	36,414,644.00
2105	Нормативт зардал	5,994,000.00	5,994,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,994,000.00	5,994,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	104,000,000.00	103,647,446.00
210602	Тавилга	20,000,000.00	19,650,000.00
210604	Урсгал засвар	84,000,000.00	83,997,446.00
2107	Томилолт, зочны зардал	66,726,800.00	65,507,700.00
210702	Дотоод албан томилолт	66,726,800.00	65,507,700.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	67,616,500.00	63,505,943.20
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	49,924,800.00	49,000,229.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	5,300,000.00	5,251,250.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	451,700.00	351,711.20
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	110,000.00	110,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	10,930,000.00	8,199,000.00
210807	Газрын төлбөр	900,000.00	593,753.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	800,780,400.00	800,337,656.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	780,977,200.00	780,680,506.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	19,803,200.00	19,657,150.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	193,803,900.00	192,718,521.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	193,803,900.00	192,718,521.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	20,000,000.00	20,000,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	7,950,000.00	7,173,600.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	46,553,900.00	46,553,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	119,300,000.00	118,991,021.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,255,499,200.00	3,243,706,077.78
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	3,248,499,200.00	3,232,870,975.78
132001	Орон нутгийн төсвөөс	3,248,499,200.00	3,232,870,975.78
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	7,000,000.00	10,835,102.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	304,500.00

1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	7,000,000.00	10,530,602.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	419,131,640.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	419,131,640.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	393,931,640.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	21,742,952.77
210101	Үндсэн цалин	14,410,378.77
210102	Нэмэгдэл	3,272,064.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,704,596.00
210104	Урамшуулал	355,914.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	2,717,877.23
210201	Тэтгэврийн даатгал	1,848,160.23
210202	Тэтгэмжийн даатгал	217,429.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	173,944.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	43,483.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	434,861.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	354,200.00
210401	Бичиг хэрэг	
210402	Тээвэр, шатахуун	354,200.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,400,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	12,400,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,404,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,404,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7,425,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,425,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	346,887,610.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	317,929,920.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	28,957,690.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	25,200,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	25,200,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	25,200,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	440,477,788.20
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	440,477,788.20
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	182,241,400.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	83,634,354.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	174,602,034.20

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт **218,238.4** мянган төгрөгийн зөрчил илрүүлэн аудитын явцад **1,084.0** мянган төгрөгийн алдааг залруулж, **217,154.4** мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгуулах **6** албан шаардлага, эд хөрөнгийн ашиглалтад тавих хяналттай холбоотой **1** заалт бүхий зөвлөмжийг тус тус хүргүүлсэн.

Залруулсан алдаа:

Аудитаар нийт **1,084.0** мянган төгрөгийн алдаа¹ илрүүлснийг аудитын явцад залрууллаа. Үүнд:

1. Санхүүгийн тайланд ажиллагсадтай холбоотой цалингийн авлагыг 752.6 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан.
2. Урсгал засварын зардлын худалдан авалттай холбоотой 332.0 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг санхүүгийн тайланд тайлагнаагүй.

Залруулагдаагүй алдаа

Аудитаар нийт **217,154.4** мянган төгрөгийн зөрчил² илрүүлэн **1,000.0** мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, **216,154.4** мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгуулах 5 албан шаардлага, эд хөрөнгийн хадгалалт хамгаалалт, дотоод хяналттай холбоотой зөрчлийг арилгуулах 1 заалт бүхий зөвлөмжийг тус тус хүргүүлсэн.

3.1 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт тогтоогдоогүй.

3.2. Албан шаардлага

1. Уяхан замбуу тивийн наран урлагийн наадмын арга хэмжээний үйл ажиллагааны хүрээнд бүрдсэн **94,086,750.00** /Ерэн дөрвөн сая наян зургаан мянга долоон зуун тавин/ төгрөгийн орлогыг төсвийн харилцах дансаар дамжуулалгүй, төлөвлөгдөөгүй арга хэмжээнд, анхан шатны баримтын бүрдэл хангаагүй баримтаар бэлнээр зарцуулсан зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т /*төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах*/, 16 дугаар зүйлийн 16.5.2 -т /*Батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих*/, Сангийн сайдын 2012 оны 276 дугаар тушаалаар батлагдсан "Төсөвт байгууллагын мөнгөн кассын ажиллагааны журам"-ын 2 дугаар зүйлийн 2.6-д /*Төсвийн байгууллага үндсэн болон туслах үйл ажиллагаа (бусад орлого)-наас орох орлогыг мөнгөн кастаа бэлнээр хүлээн авч энэхүү орлогыг /түүнийг шууд захиран зарцуулах эрхгүй / ажлын дараагийн өдөрт багтаан кассын нярав Төрийн сан дахь бүртгэлийн дансанд тушаана.*/, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-т /*Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно*/, 13.6-д /*анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан харууцна*/, 13.7-д /*анхан шатны баримтгүй ажил гүйлгээг бүртгэл, тайланд тусгахыг хориглоно*/заасныг тус тус зөрчсөн;

2. Төсвийн хөрөнгөөр **1,000,000.00** /Нэг сая/ төгрөгийн бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авч төсвийг зориулалт бусаар, үр ашиггүй, хэмнэлтгүй зарцуулсан.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-т /*төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах*/, 16 дугаар зүйлийн 16.5.2-т /*Батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих*/, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-т /*Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах*/,

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалын хавсралтаар батлагдсан "Эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар"-т **"Бага үнэтэй түргэн элэгдэх аж ахуйн эд зүйлс"** /Байгууллагын албан байрны тохижилт цэвэрлэгээ болон аж хауй хэрэгцээний зориулалтаар худалдан аюсан бараа материал эд зүйлс, тухайлбал угаалгын нунтаг цэвэрлэгээний бодис хэрэгсэл цай кофе гэх мэт, баг үнэтэй буюу түргэн элэгдэх зүйлсийг худалдан авч шууд зарлагадах үед гарсан зардлыг энэ ангилалд бүртгэнэ., Төрийн хэмнэлтийн хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.5.-д /төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах/ заасныг тус тус зөрчсөн;

3. Цахим дэлгүүрт бараа үйлчилгээгээ байршуулаагүй бусад этгээдээс **32,050,000.00** /Гучин хоёр сая тавин мянган/ төгрөгөөр тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил худалдан авсан.

Энэ нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.13-т /Ерөнхий гэрээний дагуу цахим дэлгүүрээс худалдан авах бараа, үйлчилгээг цахим дэлгүүрт байршуулснаас өөр этгээдээс худалдан авахыг хориглоно./, 48 дугаар зүйлийн 48.5-д /Захиалагч худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг тухайн жилийн төсөв батлагдсанаас хойш нэг сарын дотор хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр нийтэд зарлан мэдээлнэ./ Төрийн хэмнэлтийн хуулийн 14 дүгээр зүйл 14.4-т /Цахим дэлгүүрт байршсан бараа, үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авахыг хориглоно/ заасныг тус тус зөрчсөн;

4. Нэмэлт санхүүжилтийн төсвийг байгууллагын чиг үүрэгт хамаарахгүй хөтөлбөр, арга хэмжээнд бүрдэл дутуу анхан шатны баримтаар, төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан. /Цагдаагийн газраас 2022 онд зохион байгуулсан **"Үргэлж тантай хамтдаа"** соён гэгээрүүлэх өдөрлөгийн урлагийн тоглолтын тасалбарын үнийг төлсөн/

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.2-т /Төрийн болон орон нутгийн чиг үүрэгт хамаарахгүй хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэхгүй байх/, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5.-д /батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах;/, 25 дугаар зүйлийн 25.6-д /Тусламжийн орлогоос санхүүжүүлэхэд төсвөөс санхүүжүүлэх арга хэмжээнд тавигдах шаардлагыг нэгэн адил баримтална/, 25.10 –т /Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд хандив, тусламж өгөхийг хориглоно./, 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2. /батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах;/, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2.6.-д /үндсэн чиг үүрэг, үйл ажиллагаатай холбоогүй хандив, тусламжийн шинжтэй зарлага, санхүүжилт гаргахгүй байх;/, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д /Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно/ заасныг тус тус зөрчсөн;

Албан шаардлагын хэрэгжилт; Тайлант оны 3 дугаар улиралд Нэмэлт санхүүжилтийн төсвөөс байгууллагын чиг үүрэгт хамаарахгүй хөтөлбөр, арга хэмжээн зардал гаргаагүй албан шаардлагын хэрэгжилтийг хангаж ажиллсан байна.

5. Санхүүгийн тайлан дахь **83,034,500.00** төгрөгийн авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, барагдуулах арга хэмжээ аваагүй.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-т /Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ/, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д /дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах;/, мөн хуулийн 20.2.6-д /эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах/, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 71 дүгээр зүйлийн 71.1-д /Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн эрх баригч, ерөнхий нягтлан бодогч нь тооллого эхлэхийн өмнө дараах бэлтгэл хангасан байх үүрэгтэй/, мөн хуулийн 71.1.8-д /өр, авлагыг барагдуулах арга хэмжээ авч үлдэгдлийг тооцсон байх/ заасныг тус тус зөрчсөн;

Албан шаардлагын хэрэгжилт; Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан дахь нийт авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулж, өмнөх оны нийт авлагаас 83.3 сая төгрөгийн авлагыг барагдуулан албан шаардлагын хэрэгжилтийг хангаж ажилласан байна.

6. Орон тоо, цалингийн сан батлагдаагүй ажлыг хавсруулан гүйцэтгүүлж, ажил хавсарсны нэмэгдэл цалин бодож олгосон.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.2.5-д /төсвийн жилийн дундуур орлого бууруулах, зардал нэмэгдүүлэх үр дагавартай бодлогын аливаа шийдвэр гаргасан бол дараагийн төсвийн жилээс хэрэгжүүлж байх/, 16.5.2-т /батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих;/, 16.5.3.-т /батлагдсан цалингийн сан, орон тооны хязгаарт багтаан төсвийн байгууллагын орон тоо, ажиллагчдын цалин хөлсийг тогтоох;/, 41.2.2-т /батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах/, 42.7-д /... төсөвт тусгагдаагүй шинэ хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэхийг хориглоно/ заасныг тус тус зөрчсөн;

Албан шаардлагын хэрэгжилт; Орон тоо, цалингийн сан батлагдаагүй ажлыг хавсруулан гүйцэтгүүлж, ажил хавсарсны нэмэгдэл цалин бодож олгосон зөрчлийг таслан зогсоож нотлох баримтыг албан бичгээр ирүүлэх албан шаардлагын хэрэгжилтийг хангаж ажилласан байна.

3.3 Зөвлөмж

1. Нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт, эд хөрөнгийн хадгалалт хамгаалалт дотоод хяналттай холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт: Ажилчин, албан хаагчдын хэрэглэж байгаа “Эд хөрөнгийн ашиглалтын бүртгэл” хөтлөөгүй, албан хаагчидтай “Эд хөрөнгийн бүрэн хариуцлага”-ын гэрээг байгуулаагүй.

Өгсөн зөвлөмж: Ажилчин, албан хаагчдын хэрэглэж байгаа эд хөрөнгийн ашиглалтын бүртгэл хөтлөөгүй, албан хаагчидтай “Эд хөрөнгийн бүрэн хариуцлага”-ын гэрээг байгуулж эд хөрөнгийн ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалтад бүртгэлээр тавих хяналтыг хэрэгжүүлэх.

Зөвлөмжийн биелэлт: Зөвлөмжийн биелэлтийг хангаж нотлох баримтыг Дундговь аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны 02 дугаар сарын 23 -ны өдрийн 02/230 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайланд ажиллагсадтай холбоотой цалингийн авлагыг зөрүүтэй тайлагнасан.	1	752.0			1	752.0	1	752.0				
Урсгал засварын зардлын худалдан авалттай холбоотой өр төлбөрийг санхүүгийн тайланд тайлагнаагүй.	1	332.0			1	332.0	1	332.0				
Дүн	2	1,084.0			2	1,084.0	2	1,084.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл /мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс										
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Нэмэлт санхүүжилтийн төсвийг байгууллагын чиг үүрэгт хамаарахгүй хөтөлбөр, арга хэмжээнд бүрдэл дутуу анхан шатны баримтаар, төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан. /Цагдаагийн газраас 2022 онд зохион байгуулсан "Үргэлж тантай хамтдаа" соён гэгээрүүлэх өдөрлөгийн урлагийн тоглолтын тасалбарын үнийг төлсөн./	1	3,880.0			1	3,880.0							
Санхүүгийн тайлан авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, барагдуулах арга хэмжээ аваагүй.	1	83,034.5			1	83,034.5							
Орон тоо, цалингийн сан батлагдаагүй ажлыг хавсруулан гүйцэтгүүлж, ажил хавсарсны нэмэгдэл цалин бодож олгосон.	1	3,103.1			1	3,103.1							
Төсвийн хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авч төсвийг зориулалт бусаар, үр ашиггүй, хэмнэлтгүй зарцуулсан.	1	1,000.0			1	1,000.0							
Нийт дүн	4	91,017.6			4	91,017.6	-	-	-	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс										
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэй холбоотой зөрчил													
Дүн	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил													
Уяхан замбуу тивийн наран урлагын наадмын арга хэмжээний үйл ажиллагааны орлогыг төсвийн дансаар дамжуулалгүй, төлөвлөгдөөгүй арга хэмжээнд, анхан шатны баримтын бүрдэл хангаагүй баримтаар бэлнээр зарцуулсан.	1	94,086.8			1	94,086.8							
Эд хөрөнгийн бүрэн хариуцлага бүхий албан хаагчидтай "Эд хөрөнгийн бүрэн хариуцлага"-ын гэрээг байгуулаагүй.	1						1						
Тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшлын худалдан авалтыг хийхдээ тухайн бараа нь цахим дэлгүүрт байршсан эсэхэд судалгаа хийлгүй цахим дэлгүүрт бараа үйлчилгээгээ байршуулаагүй бусад этгээдээс худалдан авсан.	1	32,050.0			1	32,050.0							
Дүн	3	126,136.8			2	126,136.8	1						
Нийт дүн	3	126,136.8			2	126,136.8	1	-	-	-	-	-	-